

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASIRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

SFATURI

II.

Țeranii nostri împrumută bani dela bănci mai ales pe *cambiu* (vecsel, val-tău) și pe *intabulare*. Mai rar împrumută bani pe obligație, (care nu se întabulează) pe bucate ori pe vite.

În afară de împrumuturile pe întabulare (câte odată chiar și la aceste), băncile cer ca împrumutul să fie asigurat și cu *garanța, chezașia* alor două și trei persoane. Cu chezașia aceasta, țeranii nostri sunt foarte puțin în curat, pe lângă toate că azi, când împrumuturile sunt atât de înmulțite, aproape fiecare țeran mai cu stare e *cavent*, *chizeș* (care garantează, chezașuește) pentru câteva împrumuturi.

După lege și după natura lucrului, omul care se pune *chizeș* (cavent) să obligă, să îndatorește să plătească el împrumutul, atunci când primitorul banilor n'ar putea ori n'ar voi să plătească.

De aici urmează, că *chizeșul* unui împrumut e *tocmai atât obligat la plată*, ca și primitorul. Poate *forma* obligamentului să deosebește, dar' *fondul*, obligamentul însuși e unul și același, e pe o formă

Țeranii nostri neînțelegând lucrul acesta să pun *chizeși* pentru frunză și iarbă, așa din prietinie ori mai bine zis din prostie.

Zilnic putem vedea sute de domnișori sărântoci cu cambii subscrise de țeranii cei mai fruntași!

Cu deosebire pe la băncile mai mici vedem câte pe un țeran mai în stare, că chezașuește pentru tot satul, începând dela cambii notarului până la acela al purcarului. În cele mai multe cazuri, câte un astfel de fruntaș, chezașuește pentru sume de 2—3 ori mai mari decât prețul întregei sale averi.

Năravul acesta păgubitor isvorește din neînțelesul *chezeșugului*, a *garanței*.

Căci întrebând pe un țeran de-al nostru pentru-ce s'a pus *chizeș* pentru cutare ori cutare, răspunde foarte liniștit că el a stat numai *mărturie*, ori că și-a scris numele pe *cambiu* numai ca să vadă »domnii dela bănci« că el cunoaște pe luătorul împrumutului.

Să știe însă țeranii nostri că pe *cambiu nu sunt mărturii*, nu pot să fie, căci legea nu cunoaște mărturii pe cambii și nu cunoaște nici subscrieri de prietinie, pentru ca să vadă »domnii dela bancă«, asta ori ceea. Legea cambiiilor cunoaște primitori, giranți și *chizeși, care toți sunt obligați la plată*. Cine e scris pe un *cambiu* să știe că este ori primitor, ori girant, ori *chizeș*. (Despre acestea mai pe larg vom vorbi altă-dată).

Ori cum ar fi însă, e obligat și la plată. Ba de multe-ori poate să fie silit să plătească, chiar și înainte de a fi întrebat primitorul, că poate ori voiește să plătească. Despre acestea însă ear' mai târziu vom vorbi.

Acum spunem una ca o sută: Băncile sunt făcute pentru acei oameni, care să știu *ajuta și folosi cu ele*.

La luări de împrumuturi ajutați și sfătuiți numai pe aceia, care cu împrumutul, ce voesc să-l ieie să pot ajuta, pot ieși din *năcaz*, ca apoi ear' să pornească pe calea binelui și a înaintării.

Pentru acei oameni, care și așa și așa, și cu împrumut și fără împrumut, tot ajung la traista de cerșitori, fie prin *rea cumpenală*, fie prin *beție*, prin *bătăi și mișelii*, fie prin lene și nelucru, pentru astfel de oameni nu vă puneți *chizeși*, nu-i ajutați să facă datorii. Căci la urma urmelor, prăbușindu-se ei în groapa sărăciei, vă trag cu ei și pe voi, pe cei buni.

Insemnătatea școlii.

Cu ocaziunea adunării generale a „Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din arhidiocesa A.-Iulia și Făgăraș“, dl I. Pampu, învățător și președinte al desp. A.-Iulia a ținut un interesant discurs, pe care îl reproducem și noi, după „G. Tr.“, în următoarele:

Emoționat sunt în aceste momente; sufletul meu se umple de bucurie când văd pe frații învățători din cercul nostru întruniți în Reuniune în număr aproape complet și încunjuțați încă de mai mulți prieteni cunoscuți ai școlii noastre de aici, întruniți, nu ca să facem petri scumpe, ci învățători și popor, să căutăm prin muncă împrumutată mijloacele, cari ar putea contribui la înălțarea școlii române conform recerșințelor timpului; știut fiind de toți, că numai școala este aceea, care ridică popoarele la mărime, le abate dela decadință și le ridică din ruină; lipsa de școală despoaie pe om de demnitatea sa, îl degradează la stare de animal și-l face sclav altora.

Dlor! Cine nu vede astăzi întrecerea chiar între singuratici și între popoare întru a se lumina care de care mai mult și a se urca om peste om, popor peste popor, întocmai prin mai multa sa știință, prin mai marea sa luminare și istețime?

Încă înainte de aceasta cu 50 de ani Iules, unul dintre oamenii de progres ai Franței zicea: »Poporul care știe mai multă carte va fi poporul cel mai covârșitor peste toate popoarele«. Cuvintele acestea au fost adresate în special Francezilor, dar' Francezii nu înțeleseseră puterea lor, de cât pe jumătate. Ei crezură că pentru a fi poporul covârșitor, era destul să ducă știința cât mai departe prin tot felul de invențiuni strălucite, mărginindu-se a se îmbogăți învățământul superior numai, ridicând cu deosebire universitățile lor la cele mai perfecte instituțiuni din lume. Tot în acel timp însă o altă mare națiune, Germanii, auzind aceleași cuvinte, înțeleseseră, că științele superioare nu pot avea temei pentru un popor decât atunci, când întreaga masă a poporului va poseda atâta cultură, în cât să poată exista o legătură înțeleasă între masa de jos și cea de sus. Astfel Germanii, nu ca Francezii, au folosit toate mijloacele întru a comunica înțelegerea progreselor realizate de știința superioară la întreaga masă a poporului lor prin școli sătești numeroase și mo-

del pentru toată lumea. Și rezultatul a fost, că în 20 de ani Franța a căzut din rangul prim al popoarelor, ridicându-se Germania la acel rang.

Viitorul popoarelor este prin urmare de acum numai școalele sătești!

Și pentru ca să nu creadă cineva că eu le zic acestea din ambițiune, fiind învățator, pentru convingere, va fi destul să judecăm că ori cât de bun ar fi un general și ori cât de luminat ar fi statul seu major, adecă oamenii cu cari se ajută la conducere, rezultatul atârână de sigur numai dela înțelegerea cu care masa cea mare a simplilor soldați va ști să primească și să exerciteze povățuirile date.

Tot asemenea și un guvern ori cât de bun, nu va reuși a face pe un popor fericit decât în măsura înțelegerii cu care întreaga masă a acelui popor va ști să primească și să se folosească de planurile aleșilor sei. Cum se exprimă Schiller: »că un popor ignorant și fără școală este întocmai ca un om de tot orb, cu care o persoană cu ochi nu se poate ajuta nici-odată la nimic«. Deci cu drept cuvânt se susține, că popoarele mai luminate și mai înaintate de azi s'au ridicat în toată privința numai ridicând școala poporală la adevăratul nivel.

Ear' dacă suntem pătrunși de adevărul că școala este altarul civilizațiunii și arma cea mai ascuțită împotriva ori-cărui dușman, nu mai încapе îndoiala, că apostolul chemat a servi la acest altar și acel căpitan, domnilor, chemat să înzestreze poporul cu aceea armă, este învățatorul.

Cu 40 ani înainte de aceasta a exclamat Lordul Bromgham că »Dominantele epocii noastre este învățatorul, căci alfabetul seu este mai puternic decât baionetul soldatului«. Și aceasta s'a dovedit cu doi ani mai târziu, la 1866, când Austria a fost strivită de armatele Prusiei; atunci toți scriitorii bine cugetători și toți publiciștii de frunte austriaci

se unira într'un glas a striga: »nu regimentele prusiene ne-au învins la Sadowa, ci școalele prusiene, și de voiți în viitor a câștiga pe câmpul de luptă victorii strălucite asupra Prusiei, mergeți de-i închideți școalele și omoriți pe dascălii sei«. (Va urma).

DIN LUME

Ungaria. Situația pare a se limpezi. Independenții au hotărât să înceteze cu obstrucția. Cei cari obstrucționează, sunt un grup mai neînsemnat la număr.

Asentările, cum afirmă unele foi, s'au amânat de nou.

Austria. La 16 Dec. a avut loc primirea delegațiilor din partea Mai. Sale Regelui Ședințele parlamentului vor dura până înainte de Crăciun, și îndată după sărbători se va întruni de nou.

Situația guvernului Körber e gravă.

România. Actuala lege a burseilor, în urma înaintării unui nou plan, se va modifica. Bursele de comerț se vor înființa prin decret regal, în acele localități, unde va dispune ministerul de comerț, după avisul acelor camere de comerț.

Rusia. Țarul de câțeva vreme se află rău. Ministrul de finanțe Pleske, care voeste să facă economii și nu e prea învoit cu operațiunile din Asia, cari reclamă sume enorme, a fost concediat pe timp mai îndelungat.

Germania. În biroul camerei n'a fost ales nici un socialist. Ei cer în urma aceasta între altele reforma alegerilor pentru diete în sensul sufragiu-

sfert. Omul poate trăi și cu mult și cu puțin; c'o bucată de pâine, o legumă și câte-va poame, ești mai ager la minte și la muncă decât îmbuibat cu bucate grele.

Anul întâiu mi-a fost cam greu; sufletul omului e posticios și negustorii smomesc cu mâncări alese și haine scumpe. De mulțori îmi venea să-mi calc jurământul; însă gândul bun îmi zicea: »Dacă te simți bine și sănătos cu cât mănânci, de ce te-ai face robul lăcomiei? Dacă hainele de pe tine sunt curate și te apără de frig, de ce-ai cheltui cu altele noue?«

În unele zile găseam de lucru pe preț mai mare, ear' în altele pe mai mic. Pofta de odichnă m'ar fi împins să nu muncesc pe puțin, dar' îmi făceam socoteală că puținul e mai mult decât nimic.

Când trebuia să cheltuesc un ban, mă întrebam de zece-ori: »Oare nu s'ar putea să nu-l cheltuesc?« Anul întâiu nici n'am călcat pragul cărcimei.

În fiecare zi vedeam, cu bucurie, cum banii mi-se înmulțesc. Când n'aveam nimic,

lui universal, ear' paragrafi, cari vorbesc de lesă maiestate, să fie șterși.

Franța. Pentru reformele din Macedonia au fost numiți doi agenți civili din partea Austriei și Rusiei. În serviciul militar turcesc s'au făcut mai multe reforme. Politica anticlericală a lui Combes a aflat mulți partizani.

Saratoff în Paris. Ministrul plenipotențiar turcesc la Belgrad, a pretins dela guvernul sârbesc exilarea lui Saratoff din Belgrad, ceea-ce s'a și întâmplat. El a luat astfel, dimpreună cu tovarășii sei, calea spre Paris, unde vor să petreacă timp mai îndelungat. Pentru primăvara viitoare se plănuiește o revoluție în Macedonia.

Spania. Ministerul Villaverde a demisionat. Cu formarea noului minister a fost însărcinat Maura.

Între Spania și Portugalia se va încheia o alianță.

Italia. Președintele republicii franceze, Loubet, va visita în primăvara anului viitor, prin April, Italia.

Sârbia. Deoarece actualul guvern nu poate împlini toate dorințele asasinilor fostei părechi regale, se crede că va fi silit a demisiona. Ministrul de finanțe și-a dat demisia.

Grecia. În urma vizitei regelui George în Viena, simpatiile pentru Austria cresc pe zi ce merge.

Statele-Unite. Președ. Roosevelt a accentuat, că emigrarea străinilor în număr așa considerabil și pe viitor, trebuie împedecată.

nu-mi era munca așa de dragă, priveam cu dispreț la ban. Îndată ce începui să am ceva în pungă, priveam banul lung, c'un gând să-l dau, cu zece nu. Munca îmi părea un dar dumnezeesc, fiind-că de pe urma muncii, vedeam crescându-mi comoara.

Pe-aproape de sfârșitul anului dădui de un om, căruia, de hațu ce era, îi mersese vestea că mănâncă și carnea de pe slugile lui.

»Mă, îmi zic eu, ia'n să ved așa o fi?« Mă năimesc la el: simbrie bună, mâncare gospodărească. De cu seară îmi dă poruncă pe-a doua zi cât să lucrez.

Mă scol în revărsat de zori, îmi iau merinde și plec. Pe la amază vine și el. Isprăvisem tot cât îmi dase cu hatul, și, în loc, să mă odichnesc, lucrăm mai departe.

— Cum, flăcăule, ai isprăvit?

— Isprăvit, stăpâne. Ai voit să-ți rizi de mine, dându-mi atât de puțin!

— Bravo! Vezi așa am fost eu aprig la muncă și m'am îmbogățit. Oamenii zic c'am avut noroc! Norocul vine, dacă muncești și ești econom.

FOIȚĂ

CEI DOI FĂRTAȚI

Se zice c'au fost odată doi flăcăi, buni prieteni și frați de cruce. Amândoi, rămași orfani de părinți, n'aveau nici după ce bea apă. S'au sfătuit ei să plece în lume după noroc; ear' peste zece ani să se întoarcă la locul de unde au plecat, să-și povestească norocul ori nenorocul.

Implinindu-se vadeaua s'au întâlnit feciorii cum făcuseră jurământ. Acum nu mai erau feciori, ci oameni în putere.

— Ei, cum ți-a mers, frate? Te ved vesel, spune să-mi mângăiu sêrăcia mea.

— Cum mă despărții de tine, îmi luai două ajutoare: munca și economia, și'n plin mi-au mers toate.

— Ei, cum?

— Uită-te așa, începui a munci și pe mult și pe puțin. Din ce câștigam, făcusem urământ să nu cheltuesc mai mult de-un

PENTRU ECONOMI

Cum se îngrășe porcii.

Eată o întrebare, al cărui răspuns este de mare folos pentru economii nostri. Este știut, că porci se îngrășe cu cucuruz, cu lă-turi grase etc. Aceasta merge însă cam încet. Dacă e vorba să-i îngrășăm iute, ceea-ce e și de folos, apoi să se dea porcilor în mâncare și câte o lingură bună de cărbuni pisați cu făină. Astfel porcul ce ar avea să se îngrășe în timp de 6 săptămâni, se îngrășe în 3 săptămâni. Cărbunii în mâncare îi vin tare bine și răzba îi rîșnește ce mănâncă cu mult mai ușor. Cerce aceasta ori-cine și se va convinge.

Transplantarea arborilor.

Adesea avem trebuință a transplanta arbori din locul de unde au crescut într'alt loc unde voim. Această lucrare se poate face mult mai ușor, decât a lua arborele cu tot pământul cât se ține de el.

Se cunoaște un mijloc foarte simplu și ușor, care poate fi întrebuințat de ori-cine. Prin acest mijloc se pot transplanta arbori de 15—20 ani cu un succes sigur.

Pentru arborii prea groși, se va face o pregătire de luare cu un an înainte. Se sapă de jur împrejurul arborelui aproape la un metru sau doi de trunchiu (după grosime) un șanț de un metru sau mai puțin de adânc. Apoi se taie toate rădăcinile, câte se vor vedea în șanț după scoaterea pământului afară. Sfirșindu-se această lucrare, se umple la loc șanțul cu pământ.

Intr'un an se vor forma o multime de rădăcini nouă la extremitățile (virfurile) rădăcinilor tăiate.

La transplantare, este de ajuns a des-funda șanțul cu băgare de samă, ca să nu se taie rădăcinile nouă. Cu ceva ascuțit, se curăță pământul dintre rădăcini: apoi se transportă arborele la groapa anume pregătită.

Să se aibă grije, ca pământul din jurul groapei să fie cât se poate mai mărunt spre a pătrunde printe toate rădăcinile, atunci când arborele este așezat definitiv.

Înainte de sfârșitul anului, m'a trimis la țîrg c'o pereche de boi, să-i vînd pe două sute de lei. Merg. Dă Dumnezeu și iau pe boi trei sute și-i aduc banii grămăjoară.

— Tu n'ai gând bun, băete.

— De ce stăpâne?

— Cum de nu ți-ai oprit suta de lei.

— Cum să opresc un lucru, care nu e al meu.

— Ba e al tău, dacă ai scos peste cât credeam eu.

— Fără de boii d'ale nu puteam avea suta. Bani de haram nu era să-i pun alături cu cei muncii, că »haram vine, haram se duce«.

La sfârșitul anului, zic eu:

— Stăpâne, trebuie să plec să-mi cerc norocul pe seama mea. Am iconomisit patru sute de lei și vreau să vîd ce pot face.

— Ascultă, băete, măsoară de zece-ori înainte de-a tăia odată. Banul se face greu, dar' se păstrează și mai greu. Dacă, peste un an, îndoești ce ai, îți dau fata mea cu jumătate din averea ce am. Voiu fi sigur că vei ști păstra.

Pentru-ca vînturile să nu-l miște din loc, este necesar a-i pune proptele de toate părțile.

Această lucrare (transplantarea) s'ar părea la început anevoioasă, de fapt însă e foarte simplă.

Dacă anul este secetos, arborele va fi udat.

Plantațiunile pentru a reuși bine, trebuie să se facă toamna.

Medicul casei.

Pentru trînzii, amețeli și dureri de cap.

Muștar galben nepisat, să se iee câte o linguriță sau și ceva mai mult, dimineața, la amiază și sara naîntea mesei cu o oră. Această cură, după gradul boalei, poate să se prelungească și până la șase luni, neavînd vre-o greutate sau mare dietă.

Asemenea muștar, lesnind eșirea afară, în toate zilele, curăță canalele circulației sîngelui, cătră care mai curăță și ori-ce învîscături rele din stomac, după care se pot tămădui și bube de pe trup.

Acest muștar, luându-se cu asemenea rîndueală într'o zi sau două, vindecă și frigurile.

Cum se pot oprî vîrsăturile?

Dintre numeroasele mijloace contra vîrsăturilor, vom cita pe cele mai practice și mai usoare.

1. Acid citric 2 grame, sirop simplu și sirop de lămâi câte 15 grame, bicarbonat de sodă 2 gr. și apă 100 gr. Se ia câte o lingură la fiecare jumătate de oră.

2. Limonadă, compusă din zămă de lămâe, zahar și apă rece. Se bea mereu din această beutură.

3. Bucățele mici de gheață, ca alunele de mari, se dă la fiecare 10 minute.

4. Zerul laptelui în multe cazuri astîmperă vîrsăturile.

5. Cataplasme de muștar puse în regiunea stomacului și ținute cîtăva vreme.

M'am gândit eu mult de ce să mă lipesc, doar' mi-ași îndoii banii. Mi-am adus aminte de-o vorbă că »nimic nu-i mai bănos ca oaia«. Am luat toamna oi estine și m'am dus cu ele de le-am ernat, le-am îngrijit ca pe niște copii. Deci pe lăna, lapte și miei mi-am scos cu prisos, cât dasem. Toamna le-am vîndut și pe dînele și mi-am prins banii la loc.

M'am dus la fostul meu stăpîn și i-am arătat ce-am făcut. El s'a ținut de vorbă. Și uită-te așa, din an în an, bogățiile îmi cresc. Dar' muncesc și iconomisesc mereu, fiind-că averea e ca vinul, dacă nu-l adăuți scade, ear' de nu iconomisesti, e ca și cum i-ai da cep: curge, curge, până se isprăveste.

Spune și tu ce ispravă ai făcut?

— Eu, zise sîracul, n'am avut noroc, ori, mai bine, minte; de cum ne-am despărțit, mereu tot am alergat după mult: lucrăm o zi și trei stăteam, fiind-că nu găseam după placul meu. De economisit nici vorbă că n'aveam ce. Abia, târziu de tot, am priceput: »Cine aleargă tot după mult, perde și puțin«.

Pentru femei.

Ouă franceze.

Se fac ouăle vîrtoase, apoi se freacă puțin unt și se amestecă bine cu ouăle și cu puțin pătrânel verde tocat. Din această amestecătură se fac forme de ouă, se moaie în albușuri, se tăvălește bine în pesmet pisat și se prăjește în unt. Se servește mai mult cu garnitură.

Colăcei umpluți.

Se face plămădeală din 10 dramuri drozdii și după-ce se va dospî, se ia trei litri făină, 50 dramuri unt, 5 gălbenușuri, un ou întreg, o lingură de rum, sare și lapte cald cât cere trebuința.

Aluatul nu se frămîntă cu pumnii.

Advocatul poporului.

Cine prescrie vre-o doctorie pentru oare-care bolnav, fără a avea autorizațiune legală, în schimbul oare-cărei remunerări, sau îndeplinește lucruri cari aparțin medicului sau moșelor, sau chiar vinde doctorii, se pedepsește cu pedeapsă în bani până la 100 fl. (Art. de lege XL. §. 92 din 1879).

Toate acele persoane, cari sunt angajate de ajutor în spitaturi pe timpul vreunei epidemii, și nu voesc a-și împlini datorința până când epidemia a trecut, capătă pedeapsă de 2 luni închisoare și 300 fl. în bani. (Art. de lege XL. §. 95 din 1879).

Toți aceta, cari atacă ordinul privitor la desgruparea cadavrelor și transportarea lor în alt cîmter, se pedepsesc cu pedeapsă în bani până la 50 fl. (Art. de lege XL. §. 123 din 1879).

nul. Dacă azi nu munce-ți, mănânci din ce ai și ești în scădere. Când vedeam că n'am de lucru, după plac, m'apuca un lehamete și trebuia să beau și să mănânc, că vezi, omului, când n'are de lucru, îi stă gîndul numai la mîncări și beutur. Ba, după-ce nu munceam o săptămână, îmi venea greu la muncă, eram stîngaciu și puțină ispravă s'alegea pe urma mea. De ce n'aveam, de ce mă descurajam și mai tare. Intr'un timp dasem de un om al lui Dumnezeu, bun să-l pui la rană, credeam să mă hrănesc pe lângă el. Era morar, muncă puțină și folos destul. Intr'o seară îmi zise el: »Mă, Ionică, să dai drumul la lătoc c'o să vie apă mare«. Ce-am făcut, c'am uitat ori m'am lenit, nu știu, destul că peste noapte s'a surpat tot, abia scăparăm cu viață. De atunci am pierdut ori-ce nădejde. O tîrziu de azi pe mîne. Drept, gura nu mi-am pedepsit-o: ce-am câștigat am mîncat și-am beut, că averile lui Iov n'o să le fac eu.

Stanca.

Apel cătră publicul român.

Adunarea generală a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la anul 1897 în Medias, a hotărât înființarea unui Muzeu istoric și etnografic al Românilor din Ungaria și Transilvania, și publicul român apretând după merit însemnătatea acestei instituțiuni, a întimpinat inițiativa Asociațiunii cu cea mai mare însuflețire.

Toate păturile societății românești s'au arătat pătrunse de convingerea, că prin înființarea așezământului proiectat de Asociațiune, generațiunea de astăzi își împlineste o sfântă datorie față cu acele figuri mărețe, căror avem să le mulțumim renașterea elementului nostru, și că s'ar face vinovată de ocară posterității, dacă nu i-ar transmite neștirbită moștenirea națională ce a găsit.

Acestei convingeri și însuflețirii poporului nostru pentru idealurile sale naționale, este a se mulțumi, că Asociațiunea deja astăzi, abia după 5—6 ani dela memorabila hotărâre din Medias, s'a și putut apuca de realizarea Muzeului nostru național.

Prin contribuiriile fondatorilor și altor donatori, prin loteria arangiată în acest scop, și în deosebi prin splendida donațiune de 24.000 cor., cu care Illustrii bărbați dl *Alexandru de Mocsonyi*, presidentul Asociațiunii, și dl *Zeno Mocsonyi de Foen*, au inaugurat o nouă serie de contribuiri, fondul Muzeului a crescut la respectabila sumă de aproape 100.000 cor., și astfel Asociațiunea — după ce s'a îngrijit cu toată precauțiunea de un plan cât se poate mai corespunzător, — a putut începe ridicarea falnicului palat, care va avea să adapostească clenodiile trecutului, produsele muncii și momentele caracteristice ale vieții naționale a poporului român din țară, și are speranța că îl va putea preda destinațiunii sale încă în decursul anului 1904.

Deoarece-ce însă această Casă națională, acest falnic monument cultural trebuie creat — deși cu toată modestia ce caracterizează elementul nostru, dar' totuși în condițiuni demne de importanța unui popor de 3 milioane și corespunzătoare scopului urmărit, — fondurile adunate până astăzi nu acoper încă toate spesele zidirei, și afară de aceea instalațiunile interne ale așezământului proiectat încă vor reclama sume considerabile.

Din această cauză Comitetul central al Asociațiunii se vede îndemnat, a adresa un nou și călduros apel cătră publicul român, invitând pe toți câți se interesează de progresul cultural al poporului nostru, ca prin marimonioase contribuiri la fondul Casei naționale, să pună Asociațiunea în posibilitate de a termina acest important așezământ național în timp apropiat și în condițiuni pe deplin mulțumitoare.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 29 Octomvrie 1903.

Iosif St. Șuluțu m. p.

Dr. Cornel Diaconovich m. p.

Consemnarea

sumelor contribuite de membrii comitetului central al Asociațiunii pentru Muzeul istoric și etnografic.

I. Membrii ordinari:

1. Iosif Sterca Șuluțu, consilier de tribunal în pensiune, vice-president al Asociațiunii Cor. 200
A mai dăruit 200 exemplare din partea VI-a »Memoriul« s'eu, ce se vinde la Krafft în Sibiu cu cor. 250.

2. Parteniu Cosma, dir. exec. Sibiu, K. 200
3. Dr. C. Diaconovich, I. secret. Asoc., » 100
4. Nicolau Ivan, asesor consis. Sibiu » 50
5. Dr. Atanasie Marinescu, jude de tablă i. p. » 50
6. Ioan Papiu, protopresbiter, Sibiu, » 100
7. Dr. Ilarion Pușcariu, Archimandrit Sibiu » 100
8. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. semin., » 100
9. Dr. Octavian Russu, avocat, Sibiu » 200
10. Nicolau Togan, protopop, » » 40

II. Membrii suplenți:

11. Dr. Ilie Beu, medic, » » 100
12. Dr. Vasile Bologa, dir. școl., » » 50
13. Arseniu Bunea, secret. comit. granit., » 30
14. Dr. E. Miron Cristea, asesor consis., » 50
15. Dr. Liviu Leményi, avocat, Sibiu, » 50
16. Ioan F. Negruțiu, prof. Blaj . . . » 200
Sibiu, în 30 Noemvrie 1903.

NOUȚĂȚI

Dolu în Casa domptoare. Fiica archiducului Iosif, Maria Clotilda, a răposat, în etate de 19 ani.

În ajutorul săracilor. M. Sa Regele a dăruit 12.000 cor. din casseta proprie, în scop de a se cumpăra lemne săracilor din capitală.

Episcopul Radu conte de Roma. Din Roma se depeșază, că Papa a conferit Episcopului Radu titlul de conte de Roma. Episcopul Radu petrece de present în Neapol; la reîntoarcere, se va opri în Roma, spre a mulțumi Papei de înalta distincție.

Ploi colorate. Zilele trecute a căzut asupra Salernei (Italia) o frumoasă ploaie de sânge. Tot atunci a căzut asupra orașului. Capua o ploaie de colorarea cafelei cu lapte, compusă dintr'un amestec de năsip adus de vânturi, din deșerturile Africei.

Ruinele vechinului oraș roman Assine. În comuna Tsezar, aproape de Mykenae, făcându-se oare-cari săpături mai adânci, s'au aflat ruinele fostului oraș Assine. Zidurile acropolei sunt foarte bine conservate. S'au descoperit și trei încăperi ale palatului, pe ai căror pereți se ved' niște picturi destul de bine conservate. Afară de acestea s'au aflat mai multe morminte boltite și hârburi de vase.

Tren fără șine. Colonelul Renard, după-cum se vestește din Paris, a inventat o mașinărie, cu al cărei ajutor trenul poate merge și fără șine. Colonelul a prezentat mașinăria

unei comisiuni tehnice speciale. În curând colonelul va face o încercare publică cu ea.

Fosta păreche regală sârbă, după-cum se vestește, în curând va avea răsbunători. Se zice adevă, că surorile reginei Draga, ar fi plătit niște indivizi spre a răsbuna asasinarea familiei regale. Cei-ce au comis omorul sunt acum foarte îngrijați, căci se vorbește că răsbunătorii se află deja în capitală.

Un vapor dispărut. Din New-York plecase spre Anglia încă pe la începutul lui Noemvrie un vapor încărcat cu petrol, dar' nici azi n'a ajuns la destinație. În urma cercetărilor făcute, se zice că vaporul a ars dimpreună cu tot personalul.

Moarte îngrozitoare. O fetiță de 14 ani, anume Roza Etteni, de pe pustă, se juca în una din zilele trecute cu mai multe fetițe pe stradă. Deodată fugind din joc, cu atâta putere s'a lovit cu foalele de coasa unui om, care tocmai îi eșise în cale, că îndată îi eșiră mațele și muri.

Onorațiilor cetitori le atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina ultimă, referitor la cele 3 calendare apărute la institutul tipografic »Ideal« din Hunedoara.

Degradat pentru 20 cruceri. Doi voluntari dela reg. 46 de inf. din Seghedin, petrecură într'o sară laolaltă într'o ospetărie. Unul din ei, grăbindu-se să meargă acasă, a dat celuilalt 20 cruceri, ca să-i plătească cina. Voluntarul rămas în ospetărie, mai petrecând puțin timp, s'a gătit și el de plecare, și chemând pe ospetar, a plătit ce a consumat, fără să voiască însă a plăti și cina colegului seu. Ospetarul a făcut arătare despre aceasta la autoritățile militare și judecătoria de onoare a condamnat pe voluntarul care a plecat fără să plătească, la degradare, ținându-l nedemn de rangul de oficer. Nu peste mult voluntarul punând examenul de oficer și intrat în viața civilă, a fost în adevăr degradat.

O imblânzitoare de lei sfâșiată. La o reprezentație din Dessau, (Germania) au fost arătați publicului 10 lei, cu care imblânzitoarea lor, d-na Fischer, se producea. Astfel arătând unui leu să sară printr'un disc de hârtie, acela nu voi, așa că d-na Fischer îi aplică câteva lovituri. Atunci leul infuriindu-se, se repezi la ea, și dându-i una cu laba în cap, i-a spart capul, așa că i-se vedeau creierii. Privitorii văzând aceasta au năvălit asupra leului, ca să scape pe sârmă imblânzitoare, dar' a fost prea târziu, căci fiara s'elbăteacă într'un moment o sfâșie în bucăți.

Preoții sârbi Atanasie și Vasile Ilci au fost asasinați aproape de orașul Ratevo, de cătră niște membri ai comitetului bulgaro-macedonean. Causa asasinării ar fi, după-cum se vestește din Macedonia, că acești preoți ar fi fost contra domiciliării Bulgarilor în satul Ratevo.

Domnii abonenți restanțieri sunt rugați a trimite prețul abonamentului

Zile de miere. Locuitorul din Costeț Ioan Kaderzavko, în etate de abia 100 ani, s'a cununat zilele acestea cu Carolina Zemanek, în etate de 78 ani. Să le fie de bine!

Omul sălbatic. Sub acest titlu »G. Tr.« scrie: Pe pământul Bascilor, în pădurea de lângă Fuenterrabia, paznicii de vamă au dat zilele trecute peste un om de o înfățișare deosebită: un bărbat cam de 30 de ani, a cărui îmbrăcăminte consta din o piele simplă de animal, ce o purta pe umeri. Paznicii voiau să-l prindă, el însă s'a refugiat și s'a ascuns într'o peșteră din muntele Jaizquin, a cărei intrare o închise grabnic cu bolovani și trunchi de arbori. Paznicii însă au desfundat intrarea și fără vre-o efortare deosebită au prins pe locuitorul peșterii, l'au îmbrăcat c'un palton și l'au dus în Fuenterrabia la autoritatea civilă, ca să fie ascultat. Omul a spus, că se numește Prudencio San Sebastian și că de tiner a trăit tot prin păduri. A fost oare câtva timp la casa unui țeran din Oyareun, care însă l'a concediat, și de atunci n'a mai căpătat nicăiri refugiu. Ajuns în mare miserie, s'a refugiat în păduri, unde la început se nutria cu ouă de paseri și cu melci de pe țărmul mării. Mai târziu a învățat, cum se poate prinde căprioara și alte sălbătăciuni, și deveni extra-ordinar de dibaciu în prinderea păsărilor. Câte-odată mai punea mâna și pe câte un berbec ră-tăcit. Incet încet începă să urască pe oameni, și ca aceștia să nu-i descopere peștera, numai rar de tot își făcea foc. Carnea adeseori o mânca crudă. Medicii examinară pe omul sălbătic și au spus, că e cu mintea întreagă, deși se observă la el o oare-care depresiune spirituală, ceea-ce i-a provenit însă din cauza singurătății în care trăise. Nenorocitul — dacă putem să-i zicem așa — fu instalat într'un institut de binefacere.

Flori înflorite. Din Borgo-Prund se vestește, că în văile Birgăului e o temperatură abnormă pentru acest timp, 20° C. în umbră. Pe coastele dealurilor înfloresc flori de primăvară.

Dramă familiară în comitatul Bichiș. Cetim în »Trib. Pop.«: Toată lumea e îngrozită de drama senzațională care s'a petrecut într'o familie din comitatul Bichiș. O damă din familia cea mai distinsă din comitat a comis atentat îndoit în contra soțului ei legitim. Numai de câțiva ani se căsătorise judele de tribunal Nyistor Adorján cu prea frumoasa și sârbătorita fiică a unui mare proprietar: Anna Mudrony. Ambii erau avuți și duceau casă deschisă. La un an și jumătate după căsătorie, Nyistor fu numit jude de tribunal în Gyula. Aici nu departe de ei ședea sora d-nei Nyistor, d-na Lucaci, soția solgăbirăului. D-na Nyistor o cerceta zilnic; dar nu iubirea de soră o atrăgea, ci dragostea scriitorului Kubik Gyula, care locuia în aceeași casă.

O vreme nu s'a dat crezământ svonului că d-na Nyistor ar avea relații de dragoste cu acest scriitor, care era mult inferior soțului ei. Când însă soțul se convinsese de acest

fapt, surprinzându-o în flagrant-delict cu acesta, d-na în primul moment al spaimii a făcut încercare de sinucidere și a zăcut multă vreme bolnavă.

În urm acestora soțul ultragiă, a cerut permutare la Ceaba și a trăi retras, dorind să aștepte până copilul lor va implini 7 ani, ear' atunci vor divorța în liniște. Dar' și acum d-na mergea des la Gyula.

Soțul ei căzū greu bolnav și se constatase simptome de înveninare și medicii începă să sondeze cauza.

În zilele aceste Nyistor cercetă pe avocatul Marcus din Gyula, care avea să-i spună ceve confidențial.

Îi spuse că s'a înștiințat în cancelaria lui un fecior român care i-a mărturisit, că d-na Nyistor vrea să-l angajeze pentru o asasinare.

I-a dat o sută de floreni și un pistol încărcat, ca să-l impuste pe soțul ei, dacă la cas n'ar muri de otrava ce i-o dase.

Nyistor în momentul acestor descoperiri fioroase se gândi la copil și alergă acasă să-l scape din ghiarele femeii monstruoase, care aflând că i-s'a descoperit crima, s'a refugiat la părinți. Ea de present zace bolnavă la sora ei din Gyula. Familia ei vrea să dovedească starea isterică a femeii și pe acest motiv s'o facă iresponsabilă.

Spânzurat. Din Sâmbăta-inferioară se vestește, că dirigentul postal Iul. Mayer s'a spânzurat de grinda unui șopron. Causa sinuciderii nu se știe.

Un zid misterios. Un cas de tot interesant s'a petrecut zilele trecute într'un spital din Paris. Dimineața, când farmacistul, care locuia cu familia sa în etajul al 2-lea, voi să meargă la oficiul său, nu putu eși din casă, căci ușa era îngrămadită cu un zid gros. Ce să tacă? S'a pus în fereastră și a strigat după ajutor. Suindu-se mai mulți oameni sus, au găsit înaintea ușii un zid în toată regula. Se crede, că acela a fost făcut de oare-cine peste noapte, cu toate-că cei din odaie n'au auzit nici un șgomot. Și nu era nici o urmă, nici de năsip, nici de cărămidă sau var. Treptele erau curate. Întrebat portarul, el a răspuns că n'a văzut pe nimenia peste noapte. Abia în 3 ciasuri au stricat niște zidari zidul. Până acum nu s'a aflat nimic despre această taină.

2000 cor. plătesc acelula, care poate dovedi, că atestatele publice la care mă provoc nu sunt adevărate. Fiecăruia îi stă în drept, ca să vină în persoană și să privească acele documente în original. Din toate păturile societății stau la dispoziție scrisori de mulțumită, precum este și următoarea, primită cu data de 16 Martie 1903.

Dlui Albert Müller în Budapesta, V., Vadászutca 42/G. Nainte cu 5 ani, mi-am procurat o cruce dublă electro magnetică R.B. Nr. 86967, pentru care Vă mulțumesc de nenumărate-ori, deoarece-ce, mulțumesc lui D-zeu, mi-a ajutat și m'a vindecat de durerile mari ce le-am avut la inimă. Vă rog să-mi mai trimiteți o cruce. Cu toată stima Iohan Orahtsik în Podolin. Cine suferă de astmă, reumatism și podagră să-și comande crucea aceasta.

Rugare.

În extremitatea românismului, aproape de Tisa, se află comuna Nereu. Poporul român de aici își iubeste limba și națiunea. Edificat-am o »Casă națională«, care fală face ori cărei comune mari. Nisuiim și dorim ca aceasta »Casă națională« să fie locul, de unde adevărata lumină să se reverse asupra comunei noastre. Corul vocal bisericesc, din modestele sale puteri, inaugurează o mică bibliotecă populară, în localitățile »Casei naționale«. Voința ne este mare și nisuiim spre bine. Întmpinăm lipsuri, și ne lipsesc mijloace de a inaugura biblioteca după a noastră dorință.

În interesul neamului, facem un modest apel, la toți autorii și editorii români, rugându-i a ne sprigini nisuiința noastră, prin donațiuni de cărți.

Marinimoasele donațiuni sunt a se adresa lui Silviu Mezin, dirigentul corului vocal bisericesc în Nyerő, Torontál per N.-Kikinda.

Nereu, la 27 Noemvrie v. 1903.

În numele corului vocal bisericesc:

Ioan Sirbu
Simion Barbu

Nicolae Chipet
Démian Isac.

Mai nou.

M. Sa și delegațiunile. Delegațiunea ungară a fost primită de cătră M. Sa în sala de ceremonii a Burgului din Viena. Vicepreședintele delegațiunii, Coloman Széll a ținut un discurs, căruia i-a răspuns M. Sa, accentuând raporturile amicale ce le are monarchia cu toate statele. La finea discursului Széll a prezentat M. Sale membrii delegațiunii, după-ce a urmat apoi prezentarea delegațiunii austriace, căreia M. Sa i-a rostit, în limba germană, același discurs, ca celei ungare.

În ce stare se află Regele Petru? Puterile pe zi ce merge dau Regelui Petru să înțeleagă, că numai atunci poate exista între el și puteri un contact regulat, cum se obișnueste și cu alte curți, dacă se va desface de tovarășia celor-ce au ucis părechea regală. Ministrii străini la Belgrad își vor lua cu toții un concediu mai lung. Reprezentantul Rusiei se zice că a și plecat deja, ear' ceialalți îi vor urma. Aceste depărțări se fac de sigur în urma unei înțelegeri dintre puteri, cari au hotărît unanim, ca să nu-și lase reprezentanții în situația penibilă de a intra în timpul carnavalului la eventualele baluri de curte în contact social cu niște oameni, ale căror mâni sunt mângite cu sânge. — Din Belgrad se vestește, că între Regele Petru și colonelul Mașin a izbucnit un conflict violent. Colonelul a cerut regelui imediata disolvare a scupcinei și concedierea guvernului Gruici, la ceea-ce regele s'a opus, așa că s'a petrecut între ei un schimb de vorbe aspre, și era cât pe aci să se ia la bătaie.

CALENDAR ECONOMIC

Ce să facem în Decembrie?

La câmp. Câtă vreme pământul nu este acoperit cu zăpadă și nu este înghețat, urmăm cu arăturile pentru sămănăturile de primăvară.

Pe fânate și pășuni în zilele frumoase vom risipi mușuroaiele și scoatem mărăcinii și spinii cu rădăcina cu tot.

În grădina de pomi curățim tulpinile și ramurile pomilor de coaje uscată, și de mușchi, care adăpostesc insecte vătămătoare și ouăle lor.

Pentru grădina de legumi curățim și alegem semințele pentru primăvara viitoare.

În grajdurile vitelor astupăm toate gurile păreților să nu intre frigul în ele, altcum vitele mănâncă prea mult fân.

Galilele le vom ținea la căldură, dacă vom să ne ouă și să nu între prea slabe în primăvară.

Călindare pe anul 1904.

Au apărut în editura „Ideal” institut tipografic și librărie în Hunedoara A. P. Barcianu, 3 călindare pe anul 1904:

Călinarul „Bunul Econom”, Călinarul „Țeranului” și Călinarul „Sfintei Treimi” în format octav mare.

Invelițoarea călinarului „Bunul Econom” este de hârtie galbenă fină și grosă și tipărită cu o ilustrație economică în 2 culori.

Cuprinsul acestor călindare este foarte bogat și variat și cuprinde o mulțime de ilustrațiuni, dintre cari amintim portretele: Baromului Andreiu de Șaguna, Reginei Românei,

Episcopului Pavel, Vasile Alexandri, Alexandru Ion Cuza, Ioan C. Brătianu, Papa Leo al XIII-lea, Regelui Alexandru și Reginei Draga ai Sârbiei.

Călinarele conțin afară de partea calendaristică, biografii, descrieri, proverbe, rugăciuni, poezii, ziceri, povești, — povește diferite pentru economi, meseriași, femei, etc.

Călinarul „Bunul Econom”, care cu prinde 6 coale cu 96 pagini și 20 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 15 cruceri; Călinarul „Țeranului”, de 7 coale cu 112 pagini și 33 ilustrațiuni, cu prețul de boltă 20 cruceri;

PENTRU INTREPRINZETORI

Brad (comit. Hunedoarei). — Pentru cumpărarea unei parcele de pădure să se înainteze oferte cât mai curând oficiului parohial ev. ref.

Caransebeș. — Pentru cumpărarea de lemne de stejar din pădurea de pe hotarul comunei Teregoava, care are o întindere de 468.35 jugere, sunt a se înainta oferte până la 21 Dec. n. comunei posesoare a fostului reg. bănățenesc de gârșteri nr. 13.

Sătmar. — De exatendat este un teritor de 605 jug. pentru pășunat, eventual 170 jug. pădure de stejar, pe timp de 3 ani.

Sibiu. — Pentru pițarea catedralei rom. gr.-or. (preliminar 80.000 cor.), pentru arangiamentul intern (preliminar 80.000 cor.) și pentru obiectele (candelambre) necesare pentru făclii (preliminar 20.000 cor.)

Otlaca. — Pentru reconstruirea marelui ospătării, a asilului și locuinței medicului sunt a se înainta oferte până la 21 Dec. n. primăriei comunale. Preliminar 16.000 cor.

Sătmar. — Pe drumul comun dintre Sârköz Szinyé váralja sunt de reconstruit 3 poduri. Oferte până la 23 Dec. oficiului fiziolgăbieresc.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Pe piețele internaționale de cereale nici săptămâna aceasta n'a fost nimic staționar. Americanii contină cu încercarea de a urca prețurile, dar tot înzadar.

ferit nici o schimbare. În singuraticile zile ale săptămânii s'a vândut grâu 10—15, uneori și 30—35 m. m., cu o urcare a prețului de 2 și jum. fil.

Cursul pieții din Budapesta

— în 18 Decembrie n. 1903 —

Table with market prices for various goods like Grâu, Săcară, Orz, Mei, Ovă, Cucuruz, Răpă, Trilioi, Lucernă, Mohor, Măzărice, Fasole, Mazere, Mazăr. coj., Linte, Păsat, Mac, Săm. de in, S. de cănep., Prune, Licitar, Untură, Slănină, Zahar brut, Caf. a lava, Caf. Santos, Caf. Portor, etc.

Prețul făinei din 18 Decemv. n. 1903.

Table showing flour prices per 50 kgr. for different grades (0, 1, 2, 3, 4, 5) and types (6, 7, 7 1/2, 8, Târâțe).

CURSUL MONETELOR

Table showing exchange rates for Gold (Galbinul), Napoleon d'or, 20 Marce germane, Bilute germ., francese, române.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 24—30 Dec. n. 1903.

Table listing market dates for various locations: Joi (24 Cehul-Silvaniei), Vineri, Sâmbătă (26 Gherla), Duminică (27 Supurul-de-jos), Luni, Marți (29 Aita-mare, Mezöváros), Mercuri.

Călinarul vechiu și nou al săptămânii.

Dum. a 28-a d. Ros., gl. 3 sft. 6.

Table listing names and dates for the calendar: Dum. (7 P. Ambrosie, 8 C. Patapie), Luni (20 Liberat, 21 Ap. Toma), Marți (22 Dimitrie), Merc. (23 Victoria), Joi (24 Ad. și Eva), Vineri (25 (+) Nașt. D.), Sâmb. (26 (+) St. M.).

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

31-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiișuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimita banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.
Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA“

însoțire economică de magazin și anticipații

(143)

și-a început activitatea

21-26

în piața din

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piața: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piața: casele MÁTYÁSFFY.

Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

(193) 25-26

Strada Dumbrăvil Nr. 3.

Sibiu Nagyszeben

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

IOAN ANDRESCU,

Friseur și Perrükquer în Orăștie (Szászváros).

P. T.

Salonul de frizat, ras și tuns, întemeiat la anul 1868 în Orăștie prin Ioan Andreșcu (Strada între țerguri, nr. 6 lângă Magistratul orășenesc), care s'a bucurat de atunci și până-acum de cel mai bun renume, — se recomandă onoratului public, ca

SALON DE FRISAT, RAS ȘI TUNS HIGIENIC DE I-ul RANG!

reconstruit și arangeat cu totul din nou, în care se lucrează după recerintele igienice de acum, cu aparate de desinfectare parisiene și utensilii antiseptice de clasă primă parisiene, apoi după metoda modernă de acum cu privire la îngrijirea părului și a bărbii etc.

Serviciul solid și prompt, al onorațiilor mei mușterii și cunoscuți vor fi și pe viitor conduse de principiile reale pe care să întemeiază oficina mea.

Tot felul de înoiri ce ating specialitatea mea, le voi introduce neamănat și le voi aduce la cunoștința onorațiilor mei mușterii.

Notez mai departe că din punct de vedere igienic, voi folosi în oficina mea numai specialități de Paris de clasă primă și anume: toate recuisitele, cum sunt mașinile de tuns, foarfecele, briciurile etc., se desinfecțază îndată după întrebuințare în aparatul special de desinfectare parisian, întrebuințându-se: formalin, sublimat, carbol etc., apoi pastă antiseptică pentru briciu, așa că este cu desăvirșire eschisă posibilitatea ca prin aceleași recuisite să treacă dela unul la altul boala de piele (mai cu seamă la ras).

În oficina mea să folosește deja:

MANTAUA DE HĂRTIE DE MĂTASĂ,

apărător de tot nou și igienic pentru frizat, ras și tuns, apoi guler patent pentru tuns cu prințelor de păr tăiat, ce face imposibilă căderea părului mărunt pe lângă grumaz.

Cremă de ras parisiană prima, fără amestecare cu apă. „Allin Vorauz“ suplinitor săpunului de ras. Pulvere de săpun și săpun de cabinet parisian prima.

După ras, pentru îndepărtarea din obraz a jubrițelor, coșilor și roșetei pielii, folosesc 1/10% Sublimat, Crystall-Sirius și o specialitate de apă igienică cum și Bloc-Hyalin, Bloc-Higienic și Tablete-Regina etc.

Ceva mai nou:

Ștergare de obraz din hărtia de mătăsă „Krépe“

pentru sbicit, veritabile, în crem și alb, folosite numai la o radere.

Anunț apoi, că am **depost permanent** de tot felul de

PERUCE DE STRADĂ ȘI DE TEATRU,

de tot soiul, pentru ori-ce etate, atât pentru dame, cât și pentru domni. Toupete, bretonuri pentru dame, plete, frisette, etc., precum și depost de legătoare de mustăți de felurite soiuri; colorii de păr și cosmetice etc.

Imi țin încă de datorință e exprima onorațiilor mei mușterii mulțumirile mele pentru sprijinul de până acum, și îi rog a mă onora și mai departe cu sprijinul lor prin cercetarea salonului meu de frizat.

Rog cetiți atestatul medical de mai jos!

Cu toată stima
IOAN ANDRESCU,
Friseur și Perrükquer în Orăștie.

ATESTAT MEDICAL

(Trad. din nemțește)

Să constat prin aceasta oficios, că Salonul de frizat și ras al dlui Ioan Andreșcu din Strada țirgurilor, este azi perfect arangeat de nou, conform cerințelor moderne și igienice! Mobile potrivite scopului și ireproșabil curate, împodobesc ambele saloane, cel mare și cel mic, cari sunt provăzute cu lumind electrică, și toate așa arangate, că pot fi fundamental desinfeciate!

Toate peptenele, periile de păr și celelalte instrumente, să desinfeciază într-un Desinfecțor-Formalin de Paris; briciurile și mașinile de tuns să spală cu Pastă antiseptică și cu soluție de carbol de 5%, deplin curățitoare!

Toate mantalele pentru tuns și servițele, sunt de cele de hărtie de mătăsă chemicește curată, făcute anume numai pentru o întrebuințare.

Pentru ungere cu săpunule, să folosește o pulvere de săpun igienică, se pregătește în amestec cu apă feartă, fața se unge apoi cu Kaiserborax, sau, în casuri date, cu 1/10% soluție de sublimat cu Borsăure, Crystall-Sirius, și se pudrează prin o mașinărie igienică de sistemul cel mai nou.

La întrebuințarea ori-cărora soiuri de mijloace cosmetice, să pune în acest local mare grije pe aceea, ca ori-ce instrument, care ar putea răspândi vre-o boală de piele, să fie nimicid.

La toate cele amintite mai sus se mai adauge și aceea, că dl Ioan Andreșcu e dextru a-și împlini toate funcțiunile sale de barbier și friseur și de tuns, așa de curat, că ori-ce răspândire a vre-unei boale de păr și de piele, de pe un individ pe altul, să arată exchisid!

Orăștie, 29 Aprilie 1903.

Dr. Victor Markovitch m. p.,
medic fizic orășenesc.

(196) 6-6

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune din Orăștie.

Să afli **Must de Verșeoz**,
excelent de bun și dulce 1 litr. **36 cr.**
Un pahar de **Bere 8 cr.**

Cel mai mare deposit de ciasornice,
giuvaeruri și obiecte de aur și argint în
Transilvania

(144) la 25-26

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3
(Palatul Transilvania).

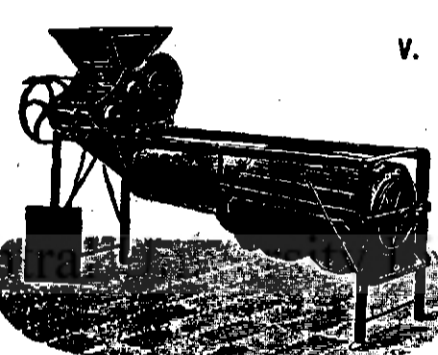
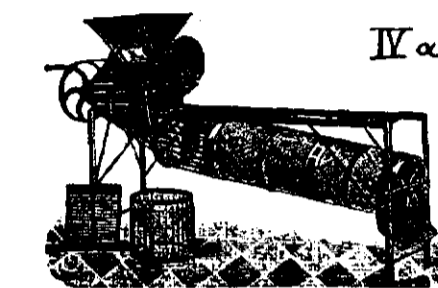
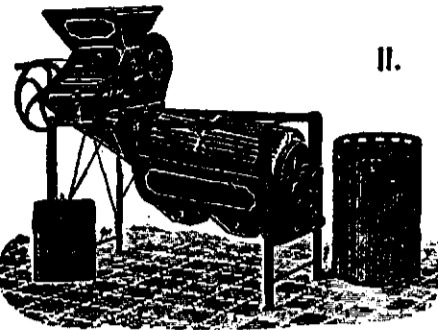
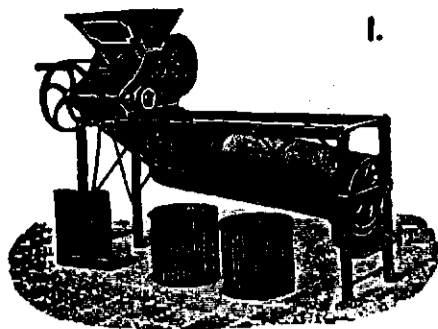
Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

„**IDEAL**“ Institut tipografic și librărie
în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Triorul I. Intocmit pentru curățirea de grâu și sêcară sau pentru orz și ovês.

Triorul II. Intocmit pentru curățirea de sâcară și grâu sau orz și ovês și pentru sortarea grăunțelor în două sau în trei despărțeminte, alegând și semințele de burueni în un despărțemânt deosebit.

Triorul IV_a Intocmit de a alege ovêsul sau orzul din grâu, sau ovês din orz separând totodată și semințele de burueni.

Triorul V. Intocmit pentru grâu și ovês sau pentru orz și ovês. Grăunțele se sortează în 4 despărțeminte deosebite și afară de aceasta mai alege și semințele de burueni.

Eu liferez aceste triore cu manta de tinichea (pleu) frezat și țin în depositul meu numai de acestea. Acestea sporesc la lucru cu 25% mai mult ca cele cu tinichele numai stozuite. Triore cu tinichele stozuite cu 5% mai eține.

Rog a comanda triorele la timp mai bine chiar mai de vreme.

Recomand totodată și pressele (teasourile) de vin și poame.

== Se acordă și plata în rate pe lângă interese de 6%.

(141) 50-52

Prețuri curente amănunțite se trimțit la cerere gratuit și franco.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

In editura institutului tipografic „**IDEAL**“ din Hunedoara (Vajdahunyad).
* Au apărut cele 3 Calendare noue pe anul visect 1904. *

Calendarul

„**BUNUL ECONOM**“

cu o mulțime de povețe economice, povești, glume, etc. și cu ilustrațiuni.

Prețul unui exemplar 30 fl.

Calendarul

„**ȚĂRANULUI**“

Intocmit pentru țeranii noștri cu literatură, povețe, poesii, glume, etc. și cu ilustrațiuni numêroase.

Prețul unui exemplar 40 fl.

Calendarul

„**SFÂNTA TREIME**“

afară de ilustrațiuni numêroase biografii, povețe, povești, glume, povețe, etc. mai conține și o mulțime de rugăciuni cu chipuri sfinte.

Prețul unui exemplar 50 fl.

➡ Vênzătorilor li-se dă rabatul cuvenit! ➡

Nu există

Sêmințe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vânzare: *Str. Andrásy 23.*

(139)

Catalogul ilustrat, de 228 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

50-52

Editor-proprietar **Aurel P. Barcianu.**

Tip. Institutului tipografic „**Minerva**“ în Orăștie.